

CAVANILLESIA

RERUM BOTANICARUM ACTA

DR. C. PAU

Director

DR. P. FONT QUER

Primarius redactor

DR. J. CUATRECASAS

A secretis redactor

Vol. IV

BARCINONE

MCMXXXI

De flora occidentale adnotationes

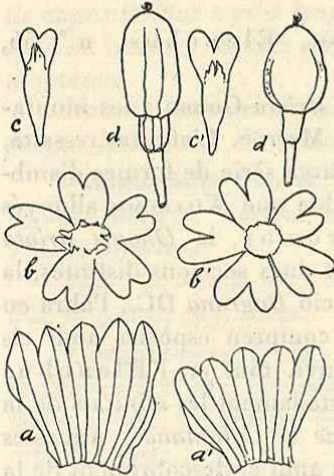
auctore

P. FONT QUER

VIII

123. *Silene Cuatrecasii* Pau et F. Q., ap. F. Q., *Iter Maroc.*, 1927, n.º 190 et 1928, n.º 92 (Sectio *Dichasiosilene* Rohrb.)

Annualis, 30-40 cm alt., a basi plus minusve ramosa, ramis tenuibus, viscosis, parte inf. brevissime pubescentibus, a medio ad apicem glabris. Folia inf. lanceolato-spathulata, obtusiuscula, 12-18 × 2'5-3'5 mm, media lineari-oblonga, angustiora, sup. linearia, acuta, omnia, sed praecipue basilaria, brevissime pubescentia; bracteae anguste albo-marginatae. Flores minuti, pedicellis calyce oblongo-claviformi, dentibus exceptis glaberrimi, longioribus; corolla rosea, limbo petalorum 1'5-2 mm, bifido, exerto, ligulis ca. 1 mm, acutis. Capsula ovoideo-globosa vel ellipsoidea, carpophoro minutissime pubescente duplo vel triplo longiori. Semina reniformia, dorso plano vel laeviter canaliculato, tuberculata, tuberculis depressis.

Silene Cuatrecasii Pau et F. Q.

a, b, c, calze, corollae i pétal de la var. *dolichocarpa*, × 4; a', b', c', de la var. *brachycarpa*, × 4; d, d', fruits de les dues variatats, × 3.

Maxime affinis videtur Silene inaperta, a qua floribus duplo minoribus, corolla longe exerta, ligulis bene evolutis, acutis, capsula duplo minori et praecipue seminum fabrica diversa, abhorret.

Variat:

α *dolichocarpa* F. Q.; *S. Cuatrecasii* Pau et F. Q. stricto sensu, ap. F. Q., l. c.

Calycibus 4'5 mm long., den-

tibus ovalibus, obtusis, petalis usque ad tertiam longitudinis limbi partem bilobatis, capsula elongata, 4-4'5 mm longa. — Hab. in Atlante rhiphaeo: Isaguen (Ktama), Dj. Kalaa, c. Xauen, Tiguisar, etc.

β *brachycarpa* F. Q., nova.

Calycibus 3'5 mm long., dentibus rotundatis, petalis usque ad mediam longitudinis limbi partem divisis, capsula ovoidea, 3'5 mm longa, seminibus minoribus. — Hab. in collibus calcareis l. El Kreien-d'Iest, ad 1300 m. alt. (Beni Zedjel).

124. *Saxifraga globulifera* Desf., Fl. atl., I, p. 342, tab. 96, f. I (1798).

var. *pseudo-Maweana* F. Q., nova.

A var. granatense, cui affinis, foliorum segmentis latioribus, obtusis, caulibus paucifloris, floribus magnis, sepalis obtusissimis, ovato-rotundatis, 4-5 mm long., petalis ca. 10 mm, differt. Varietas insignis.

Hab. in rupibus Sierra del Valle, c. Gobantes (Málaga), ubi Gros, d. 6 majii 1926, legit.

125. *Ononis cephalotes* Boiss., Elenchus, n.º 56, sensu amplo.

És l'espècie vicaria de la *Ononis striata* Gouan a les muntanyes del migdia de la Península i del Marroc. L'afinitat ressalta, claríssima, quan hom compara una llarga sèrie de formes d'ambdues. És poc menys que incompreensible que WILLKOMM allunyés de tal manera, com fa en el *Prodromus*, la *Ononis striata* de la *O. cephalotes*, descrivint-les en dues seccions distintes, la *O. striata* allà on li pertoca de la secció *Bugrana* DC., l'altra en la secció *Pseudocytisus* Willk., que comprèn espècies amb els peduncles articulats. BOISSIER, en canvi, tant en l'*Elenchus* com en el *Voyage*, expressà encertadament les afinitats de la seva espècie: «e sectione *On. striatae* et *Columnae*». Aquestes afinitats encara es fan més manifestes amb el descobriment de la var. *aequivalens* de Sierra Tejada, petita, de rames decumbents, fulles menudes i raïms pauciflors, que hom prendria per una forma de la *O. striata* si no fos per la pubescència totalment característica de la *O. cephalotes*.

Altrament, crec que cal subordinar a l'espècie de BOISSIER la *O. montana* Coss., de les muntanyes d'Alcaraz, tal com feu PAU en el treball citat més avall, molt encertadament. Aquesta *Ononis* de COSSON a penes difereix de la *O. cephalotes* més que pels raïms multiflors i per la pubescència més curta i rasa. Perquè alguns caràcters diferencials adduïts per COSSON, per exemple el de les flors disposades en raïms i no en capítols, i el de les divisions calicinales més llargues que la llegum, els trobem igualment en la *Ononis cephalotes*.

De pocs anys ençà aquesta espècie ha estat descoberta al Marroc, a l'Atlas Mitjà per MAIRE i JAHANDIEZ, i, en 1930, a Gomara, per mi. Les formes del Marroc no són pas molt diferents de les hispàniques, però tampoc s'hi poden confondre. Tant la una com l'altra de les que descriu més avall s'aparten del tipus de Sierra Nevada per la villositat, sobre tot del calze, molt menys densa. En conjunt aquest tipus podem considerar-lo integrat per les varietats següents:

α *nevadensis* F. Q.; *O. cephalotes* Boiss., *sensu stricto*.

β *maroccana* F. Q., *nova* — *A var. nevadense calycis segmentis angustioribus e pilis longis, cum alteris glandulosis intemixtis, sparsim vestitis, racemis elongatis, densifloris, differt. Habitu var. montanae.*

Hab. in Atlante Medio, Ksiba, in rupestribus calc., ad 1100 m alt. (JAHANDIEZ, Pl. exsicc., 1927, n.º 36).

γ *minutifolia* Pau et F. Q., *nova* — *A praecedente differt foliolis minutis, floribus etiam minoribus sepalisque latioribus. Planta prostrata.*

Hab. in monte Dj. Tazaut (Beni Zedjel), ad 1750 m alt., ubi, d. 9 julii 1930, legi.

δ *aequivalens* F. Q., *nova* — *Prostrata, foliolis minutis, ut in Ononide striata, late obovato-cuneatis, apice truncatis, floribus quam in var. nevadense dimidio minoribus, racemis paucifloris, depauperatis.*

Hab. in cacumine montis Sierra Tejada, l. Cerro del Lucero, ubi GROS, d. 9 julii 1926, legit.

ε *montana* (COSS.) Pau, ap. CUATRECASAS, Exc. bot. Alcaraz, p. 23 (1926); *O. montana* COSS.

126. *Coronilla viminalis* Salisb., Par. Lond., t. 13 (1806); Aiton, Hort. Kew., ed. 2, IV, p. 331 (1812).

Hab. in rupestribus calc. ad pedem montis Dj. Azahan, *juxta emporium* Sok-el-jemis (Beni Selman), 300-400 m alt., *majo mense* 1930.

127. *Ornithopus repandus* Poir., Voy. Barb., II, p. 215 (1789).

Hab. in Baetica: Sanlúcar de Barrameda (Gros), Chiclana, Veger (F. Q.); *et in Imp. Maroccano*: pr. El Araix.

var. *durus* (Cav.); *O. durus* Cav., Icones, I, p. 31, tab. 41 (1791); *Coronilla repanda* (Poir.) Boiss. var. *dura* (Cav.) Pérez Lara.

Hab. in Castella: El Escorial, La Calderina (Toledo), etc.; *et in Imp. Maroccano*: c. Targuist, etc.

El tipus sembla, realment, més propi de les planes d'altitud feble; la varietat ama les terres altes.

128. *Myosotis macrosiphon* F. Q. et Maire, sp. nova.

A M. versicolore et M. tubuliflora differt calyce longe tubuloso, 6-7 mm longo; laciniis calycinis tubo brevioribus (nec aequalibus s. longioribus), fructu maturo semper erectis (nec divergentibus); racemis basi foliatis; corolla vix nevis versicolore.

Hab. in herbosis montis Dj. Jesana (El Ajmas), ad 1600 m alt., solo arenaceo, siliceo, ubi, d. 23 junii 1930, legimus.

129. *Chaenorrhinum rubrifolium* (Rob. et Cast.) Lge., Prodr. Fl. Hisp., II, p. 578.

var. *maroccanum* F. Q., nova.

A typo praecipue seminorum costis sinuatis vel sublaevibus, non aculeatis, differt. — Hab. in Atlante rhiphaeo, versus Tizi Ifri, supra Targuist, ad 1300 m alt. (F. Q., *Iter maroc.*, n. 574).

Menys clarament diversa, amb les ales de les llavors una mica més profundament sinuades, és la repartida en la mateixa exsiccata amb el número 573, del litoral de Bocoia.

subsp. *imintalense* (Murb.) F. Q.; *Ch. rubrifolium* var. *imintalensis* Murb., *Contr. fl. Maroc.*, II, p. 44 (1923).

Annuum, a basi ramosum, ramis pilis minutis, retrorsis, cum alteris elongatis glandulosisque intermixtis, vestitis; folia inferiora ovata, breviter petiolata, obtusa, crassiuscula, parte inferiore dilute purpurascens, media lanceolata, sessilia; bracteae angustae, ut foliis glandulosae; pedicelli calyce paulo longiori, fructiferi elongati; calyci glandulosi, sepalis inaequilongis, 5-6 mm, fructiferis acrescentibus, ca. 8 mm long., lineari-spathulatis, obtusiusculis; corolla calyce brevior, 4-6 mm, calcar obtusiusculo crassiusculo, 2 mm long., duplo vel triplo longior, pubescens, sulphurea, labio superiori purpurascens; capsula pubescente-glandulosa, subsphaerica; semina conico-truncata, 0'5 mm long., nigra, alis in aculeis resolutis, valleculis dense et minutissime tuberculatis. — Hab. in collibus calc. l. El Kreien-d'Iest (Beni Zedjel), ad 1300 m alt.

Crec que he de referir al *Chaenorrhinum* de MURBECK el que trobí al Kreien-d'Iest, de Beni Zedjel, a primers de juliol de 1930, ja fructificat. Ha florit enguany al jardinet del Museu de Ciències Naturals de Barcelona de sements recollides en aquell lloc. Com diu MURBECK, difereix del *Ch. rubrifolium* per la corolla més petita que el calze, d'esperó curt i gruixut, obtús o subobtús; per la morfologia i la grandària de les llavors és impossible separar-lo del *Ch. rubrifolium*.